GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. . — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 72. | Dumineca, 22|10 Septembre | 1878.

Incurcaturi interióre si esterióre.

Brasiovu, 21 Septembre 1878.

Incurcaturi in intru si in afara, — acest'a e resultatulu politicei de anecsiune a cabinetului austro-ungaru. Din momentulu, in care trupele austriace au pusu peciorulu pe pamentulu Bosniei fara de a fi inchiaiatu o conventiune prealabila cu inalt'a Pórta, conformu dispositiuniloru clare ale congressului dela Berlinu, monarchi'a nóstra s'a espusu la cele mai mari pericule si a ajunsu asia dicêndu intre doue focuri. De o parte lupte sangeróse si greutati totu mai mari in afara, de alta parte nemultiamiri interióre cu directiunea si resultatele de pana acuma ale politicei comitelui Andrássy.

Politic'a ministrului nostru de esterne dupa cumu se arata acuma, a voitu se impace pe toti, se fia cu toti bine si de aceea ea nu a aflatu spriginu in nici o parte. Comitele Andrássy n'a voitu se se strice nici cu Germani'a si Russi'a, nici cu Angli'a si Turci'a, din care causa a remasu isolatu, a ajunsu astfeliu intre doue luntre. Andrássy a voitu, cá ocupatiunea se fia indreptata in contra slavismului si se vede acuma façia cu nesce efecte cu totulu contrarie. Déca, ceea ce abia se póte sperá, armat'a nóstra nu va poté infrange catu mai curêndu insurectiunea din Bosni'a si Herzegovin'a, comitele Andrássy — de cumu-va va mai remané la carma — se va vedé impinsu inca cu totulu in braçiele Russiei.

Situatiunea nu ar' fi atatu de grava si nesigura, déca ocupatiunea s'ar' fi efectuitu in intielegere cu Pórt'a, cumu a stipulat'o tractatulu dela Berlinu, astfeliu inse ne aflamu in conflictu si cu dispositiunile congressului. Ocupatiunea capeta caracterulu unei anecsiuni cu forti'a, care impregiurare póte se fia numai spre avantagiu planuriloru de anecsiune russesci. Russii se vedu acuma incuragiati a dice catra comitele Andrásy: Hai se ne intielegemu, voi veti anectá Bosni'a si Herzegovin'a, noi vomu anectá Bulgari'a. Se inchiaiamu dér' o strensa aliantia in contra Turciei.

Se anuncia, ca comitele Siuvaloff ar' fi si propusu cabinetului austriacu o asemenea anecsiune paralela. Russii si-au ganditu: lasa se se incurce Austri'a mai antaiu si apoi mai lesne o vomu poteau-o castigá pentru planurile nóstre. Gorciacoff nu a socotitu reu, déca a socotitu asia. Monarchi'a nóstra fiindu fórte angagiata in Bosni'a nu mai dispune peste acea libertate a actiunei cá mai inainte, ba din contra póte se fia silita a cautá aliati tocmai intre aceia, cu cari s'a totu feritu pana acuma a face causa comuna.

De unu timpu incóce se vorbesce seriosu de o cooperatiune a Austro-Ungariei cu Serbi'a si Muntenegrulu. Foile din Budapest'a s'au scandalisatu de acestu planu inse fara a avé nici cea mai mica indreptatire, ca-ci indata ce s'a vediutu necessitata ostirea austro-ungara a tractá pe „fratii turci" cu glóntie si srapnele din tunurile Uchatius, nu ar' mai avé nici unu intielesu a respinge cooperarea serbiloru si a muntenegreniloru, cari se afla totu in aceea-si situatiune.

„Se ne decidemu odata cu cine mergemu, cu Russi'a ori cu Angli'a" — striga oficiosii unguri. Marea intrebare inse este, ca óre mergeva acuma Angli'a cu noi; Russi'a ne ofere alianti'a ei, inse cu ce pretiu? — Greutatile situatiunei esterióre sunt fórte insemnnate, ele devinu inse si mai mari prin influinti'a ce-o au asupra cestiuniloru interióre.

In 16 si 17 l. c. s'a adunatu consiliulu ministerialu comunu la Vien'a sub presedinti'a Majestatii Sale. Uriasie probleme sunt de resolvitu in intru. Inainte de tóte ne trebuiescu érasi bani catu mai curendu, ca-ci cele 60 milióne s'au dusu de multu. Delegatiunile voru fi dér' convocate, se dice, ca la inceputulu lui Novembre, cá se voteze milióncle trebuintióse. Consiliulu s'a ocupatu si cu calea ferata Sissek-Novi. Monarchulu si ministrulu de resbelu doreau construirea ei neamenata, ministrii unguresci inse au respunsu, ca ei nu potu calcá constitutiunea, dupa care numai cu consimtiementulu legislativei se póte dá concessiunea pentru construirea unei cali ferate. Intru aceea comitatulu Somegy declara, ca nu va mai dá ascultare ordineloru ministrului cu privire la recuirarea carutieloru de transportu si ca va cere dela parlamentu cá se puna in stare de acusatiune pe ministrulu de interne si pe acel'a alu honvediloru! —

Stimati Concetatiani!

Majestatea S'a regele, cá capu alu armatei, condusu de interessele patriei, a ordonatu si de aceea o parte insemnata a armatei nóstre s'a si mobilisatu. Datorinti'a catra rege si patria chiama la arme regimentele nóstre, unu numeru insemnatu se si afla pe campulu de lupta in Bosni'a.

Scopulu acestoru miscari inse pretinde mare jertfa de sange, si desi scimu cu totii, cà vitejii nostri considera de cea mai mare gloria a se lupta voinicesce si a muri pe campulu de bataia: totusi cu durere trebuie se ne aducemu aminte de multimea fiiloru nostri, cari prin caderea loru lasa dupa sine veduve si orfani demni de tóta compatimirea, se ne cugetamu la multimea cea mare a fiiloru nostri, cari incarcati de rane zacu in paturi asteptandu vindecarea raneloru loru si in fine se ne fia mila de miile de familii, cari, fiindu hranitorii loru chiamati la óste n'au nici unu sprijinu si lipsite de panea de tóte dilele, tremura in misseria temendu-se de mórtea fómii.

Indurarea publicului este chiamata a ajuta la asemenea necazu ingrozitoru; autoritatile publice, reuniunile, institutele si privatii din tiér'a intréga si-au intinsu man'a darnica spre acestu scopu nobilu: municipiulu si orasiulu Brasiovu, cari la atatea ocasiuni au doveditu, cà au in sinutu seu cetatiani plini de patriotismu si semtiu de jertfa, nu se va retrage nici cu asta ocasiune. Toti cetatianii sciu si semtu, ca este datorintia neincungiurabila a fiecaruia a da mana de ajutoriu la vindecarea raneloru si necasuriloru produse prin resbelu.

Unu numeru insemnatu de cetatiani din Brasiovu a tienutu o consultare la 1/13 Septembre a. e. si au alesu unu comitetu pentru ajutorarea ranitiloru si a familieloru loru.

Subscrisii, cá membrii ai comitetului alesu, se adreséza deci catra voi, stimati cetatiani, cá se binevoiti a contribui fiecare in cerculu seu si dupa puterile sale, ca se usiuramu amarulu necazu atatu alu ranitiloru din armat'a mobilisata, catu si alu familiiloru loru remase fara hrana.

Credemu de prisosu a mai descrie starea celoru ce astépta ajutoriulu: ei sunt copii nostri, fii patriei nóstre; sórtea loru cea misera voimu s'o alinamu.

Comitetulu subscrisu a pusu in lucrare o colectiune generala si va arangia si o festivitate poporala; se adreséza deci catra toti cetatianii fara deosebire de nationalitate si confessiune, cá se se impartasiésca la amendoua dispositiunile, catu se póte mai numerosi.

Colectiunea generala se esecutéza de subcomitete; éra program'a festivitatii poporale se va comunicá prin jurnale si placate.

Concetatiani! Fiacare denariu datu, sterge o lacrima si vindeca o rana.

Se alinamu necazulu celoru ce-si varsa sangele pentru noi si alu celoru ce plangu pe cei cadiuti!

Brasiovu, in 15 Septembre 1878.

Carolu Adam, Franz Brennerberg, Iosef Dück, Lajos Harmath, Inonu Lengeru. István Pánczél, Friedrich Philippi, Dr. Nic. Popu, Friedrich Ridely, Iulius v. Roll, Carolu Schnell, Ludovicu Schuster, Emil Tompa locotenentu c. r., **Sándor Tompa, Josef Vizy.**

Luptele in Bosni'a si Herzegovin'a.

In fine dupa mari si estraordinari perderi a succesu trupeloru imperatesci de sub comand'a generalului Zach a ocupá fortaréti'a B i h a c i la pólele carei-a s'au fostu desfasiuratu unu siru de lupte din cele mai sangeróse; cu privire la acést'a se anuntia oficialu dela Vien'a: Generalulu Zach luà in 18 l. c. dupa o bombardare mai indelungata doue forturi construite pe muntele Debeliac'a si respinse atacurile ce le-au facutu insurgentii din forarétia si de pe tiermulu dreptu alu riului Unn'a, totodata luà la góna vreo 800 de insurgenti, cari veneau dela Paparoviciu spre Balievacu Perderile nóstre inca nu sunt constatate mai deaprópe, 5 oficieri au fostu raniti. Grosulu trupeloru din corpulu de armata III, care inaintéza peste Doboi a ocupatu Gracanitia unde au aflatu multe arme si munitiune. — Dela Vien'a 19 Septembre sosi urmatóri'a telegrama oficiala: F o r t a r é t i 'a B i h a c i a c a p i t u l a t u a s t a d i. Trupele imperatesci au ocupatu la 4 dupa ameadi fortaréti'a, unde aflara 5 tunuri, arme, multa munitiune intre; militarii regulari turcésci era si unu oficieriu de statu maioru si mai multi artileristi.

Diuariului „Pester Lloyd" i se scrie din Agram: Foi'a oficiale militara ne pune pe ganduri. Déca coloneli dela regimentele, cari se afla pe campulu de resbelu, sunt pusi in neactivitate séu concediati, atunci necapacitatea loru de-a comandá este vedita. Colonelii dela regimentulu 6 si doi coloneli dela regim. 69 de infanteria au fostu tramisi in congediu si adeca colonelulu Puskár dela alu 6 (Coronini), colonelulu Ferrici dela alu 69, (Iellacici), si colonelulu Biró dela acelasi regim. pensionatu. Asemenea i s'a fostu luatu comand'a inca de mai inainte colonelului dela reg. 16 de infant. (Vetzlar). Acést'a a fostu o aspra si póte necessaria mesura, despre care nu este la locu a mai vorbi. Destulu de tristu, ca a fostu de lipsa.

Comunicatiunea pe apa intre Brood si Samac a trebuitu se se intrerupa din caus'a atacuriloru ce le faceau insurgentii din dî in dî cu mai mare cutezantia asupra nailoru austriace. Navigatiunea dela Brood incolo si incóce inca este impreunata cu mari pericule. Ni se impartasiesce, ca insurgentii pusca si asupra corabieloru, cari pléca séu cari sosescu in Brood, asia incatu corabiile au trebuitu se fia provediute cu nesce intocmiri practice spre aparare in contra glóntieloru. Carmaciulu se afla intr'o casulia facuta de scanduri gróse de stejariu, care numai in partea de catra cioculu corabiei are o ferestruica; balustradele si paretii corabiei sunt provediuti cu table de feru miscatórie, cari se potu pune la drépt'a séu la stanga dupa cumu cere trebuinti'a, dupa cumu merge corabi'a in susu séu in josu. Fara acést'a precautiune ar' fi pe fiacare corabia morti si raniti destui. — La B i h a c i s'a luptatu intre altele si regim. de infant. Iellacici 69 compusu totu din Licani voinici si robusti. Acestu regim. a suferitu fórte multu, cu tóte acestea bravii soldati ceru, cá se-i duca earasi catu mai curêndu in contra inimicului, spre alu face se simtia superioritatca loru si mani'a ce o au in contra-i. Sciri despre atacuri noue la Bihaci nu ne-au mai venitu. Se dice ca-o se se faca unu atacu combinatu.

Din S e r a i e v o 6 Sept. i se scrie diuariului „Kozvélemény": Cei condamnati la mórte de catra tribunalulu militariu documentéza o liniste estraordinaria — unii chiaru moru cu bucuria; mai deunadile merse o turcóica la loculu de perdiare, totu cantandu unu cantecu, prin care se glorifica mórtea. Crim'a acestei femei, care esceptionalminte fù impuscata, a fostu, ca a trasu asupr'a unui colonelu unu revolveru, dér' nu l'a nemeritu. Unu altu arestantu s'a rogatu, fiindu sub furci, se-i se concéda cá ultim'a gratia, cá

se'si faca rogaciunea s'a. I s'a implinitu rogarea si i s'a adusu apa. Elu si-a spalatu mai antaiu façi'a si apoi intorcundu-se spre resaritu, si-a facutu rogatiunea, dupa care fù spendiuratu. Oficiulu gâdelui 'lu indeplineau la inceputu soldatii si care de care cerea se fia admisu la acestu postu. Alaltaeri fù spendiuratu unulu din cei mai insemnati capi de ai insurgentiloru, ag'a Mehemed Dagli'a. S'a constatatu, ca densulu a 'silitu pe locuitorii din tienutulu Seraievului a se redicá cu armele, si ca unui Cadiu (primariu), care s'a opusu a lasatu se i se dé o suta de betie si pe unu capitanu turcescu, care n'a voitu se comandeze unu bataliônu de insurgenti, l'a condamnatu la mórte." — Déca turcii moru cu atata bucuria, apoi la acést'a ii imbarbatéza speranti'a, ca ii astépta o resplata frumósa in lumea cealalta in sinulu lui Mahomed. Ei moru cu convictiunea, ca s'au jertfitu pentru patri'a si pentru religiunea loru. —

Corespondentulu lui „N. Fr. Presse" a avutu o convorbire cu comandantele br. Philippovici, despre care relatéza urmatóriele: Comandantulu mi-a spusu, ca are firm'a sperantia, ca in timpu de 4 septemani, va se dica ininte de a sosi timpulu celu reu si frigurosu de érna, va deveni stapanu peste partea aceea a terenului, pe care a propusu a-o ocupá inca in anulu acest'a. Indata ce ocuparea va fi seversita, se voru incepe lucrarile de administratiune. In privinti'a acést'a va fi de lipsa a se introduce deocamdata unu provisoriu, deóre-ce organismulu administrativu este sguduitu in fundamentulu seu prin insurrectiune si nu se póte reconstrui deodata. Activitatea folositória incoronata de succecu a municipalitatii din Seraievo a indemnatu pe br. Philippovici a creá deocamdata in tóta tiér'a asemenea representantie comunale autonome, cari se functioneze sub control'a amploiatiloru imperatesci.

La tacsarea impositeloru se voru luá de basa si de aci incolo dijmele. — Justiti'a a stagnatu momentanu cu totulu. Deocamdata tóte incusele si aretarile penale vinu inaintea autoritatiloru militare, acestea le dau apoi, incatu adeca nu cadu in competenti'a tribunalului militariu, representantiei comunale spre cercetare; este apoi la rondulu acesteia a propune sententi'a dupa usulu si legile turcesci penale de pana acuma si autoritatea militara esaminéza apoi sententi'a, o rectifica eventualminte si o esecuta. In asemenea modu se va practicá justiti'a pretutindinea unde esista representantie comunale si dupa pacificarea provincieloru pana la crearea de legi noue civile si penale. Comandantii militari voru capetá spre scopulu acest'a functionari dela justitia cá adjutori. Codicele penale ce se va face lesne se va poté conformá celui austriacu, nu va fi asia usioru inse cu codicele civile, care trebuie se fia lucratu cu mai mare precautiune si consideratiune catra dogmele religióse ale mohamedaniloru. Organisarea telegrafeloru si a posteloru in tóta tiér'a se va incepe dupa potintia indata. Cu acést'a sunt insarcinati directorii generali Klar si Kammler, a caror'a sosire se astépta dilnicu in Seraievo.

Cu privire la situatiunea in Bosni'a de ostu i se scrie „Corresp. politice" dela Drin'a 10 Sept.: De eri poporatiunea din Bosni'a de ostu e fórte irritata. La ordinulu „guvernului poporalu", din Zvorniculu mare toti, cari potu portá arm'a, fora diferintia de confessiune, trebuie se plece la Gracianiti'a. Unu betranu cu numele Huctiaru atitiá „poporulu dreptu credinciosu" in giamii, spuindui, ca este tramisu dela Sieikul-Islam cu missiunea de a conduce lupt'a in contra necredinciosiloru, si elu va goni pe straini din Bosni'a in 40 de dile. Chiaru profetulu se va luptá pentru moslimi si in curendu elu va vedé minuni, pe cari inca nu le-au vediutu nici unu moritoriu. Comissiunei de inrolare, care merge din satu in satu, chiamandu pe ómenii la arme, i se usiuréza lucrulu multu prin acést'a. Mohamedanii alérga cu totii pe tóte carerile din tienutulu Possavinei la Gracianiti'a si intre luptatorii profetului se afla tineri fragedi lenga ómenii cei mai betrani. Numai crestinii refusa ici colo a dá ascultare siefiloru insurrectionari. In doue sate rebeliunea crestiniloru a fostu mai mare. In Dobasiti'a si Miliacu locuiescu vreo 400 ómeni; acestia 'si aprinsera casele si plecara cu tóte vitele in munte. Pop'a dela Dobasiti'a, Stoianu Popoviciu, declará micei sale comunitati, ca Christosu nu érta cá chrestinii se se lupte in contra chrestiniloru ce vinu se-i libereze. De tric'a furiei mohamedaniloru inse ei trebuie se se tiena ascunsi, pana va sosi er'a liberarei. Tienutulu Possavin'a a datu deja unu contingentu de vreo 40,000 luptatori; celu mai mare contingentu ce l'au potutu dá 150,000 locuitori. Adeveratu ca Beii 'si dau tóte silintiele. In Zvorniculu mare a fostu numitu comandantu alu artileriei Beiulu Mehemed Boibutovici, cu mare pompa. Acestu optimatu bosniacu a armatu 1400 pe spesele sale, elu dispune peste 34 tunuri cu multa munitiune. Insurgentii au construitu fortificatiuni si ocupa forteréti'a Zvorniculu-mare si redutele cele tari dimpregiuru redicate, ce le redicara serbii in 1875 la Bieliu'a . . . Dér' insurrectiunea nu domnesce numai militaricesce ci si-a supusu si administratiunea civila. „Guvernulu obstescu" numesce si destituie la amploiati dupa placu. —

Convocarea congressului bisericescu gr.-or.

Escel. S'a Prea santitulu d. Mironu Romanulu archiepiscopu alu bisericei ortodocse in Transilvani'a si metropolitu alu romaniloru grecoorientali din Ungari'a si Transilvani'a, a adressatu catra P. SS. episcopi, catra consistoriile eparchiale, deputatii congressuali, catra clerulu si poporulu din provinci'a metropolitana o scrisóre cercuala convocatória, care o vedemu publicata in fruntea „Telegrafului Romanu" de Joi: Ea suna asia:

„Conformandu-Ne rescriptului domnului ministru reg. ung. de culte si instructiune publica din 16 Octobre 1877, Nr. 26,156; Noi, in asteptarea resolutiunei prénalte ce Ni-o pusese acelu rescriptu in vedere, prin literele Nóstre din 8 Octobre 1877, Nr. 161 Metr. amu amanatu deocamdata deschiderea congressului nationalu-bisericescu alu provinciei Nóstre metropolitane, care prin alte litere ale Nóstre din 20 Septembre 1877, Nr. 146. Metr. era convocatu la sessiune ordinari'a pe 16 Octobre 1877. Dupace inse de o parte in decursulu unui timpu mai lungu nu au urmatu de susu celea asteptate in tréb'a acést'a; ér' de alta parte regularea mai multoru cestiuni si afaceri de interessu comunu pentru intrég'a Nóstra metropolia rechiama cu urgintia intrunirea congressului nostru nationalu-bisericescu: Noi in contielegere cu consistoriulu Nostru metropolitanu intrunitu in siedintia plenaria, amu aflatu de bine a face de nou in modulu celu mai esactu pasii corespundietori pentru cá congressulu nostru nationalu-bisericescu se se intrunésca in anulu acest'a la timpulu normatu prin statutulu organicu, adeca la 1/13 Octobre in sessiune ordinaria.

„In rondulu acestor'a dér', dupace cu datulu de 17/29 Iuliu a. c. sub Nr. 113. Metr. amu facutu celea corespundietóre pentru a se aduce la prénalt'a cunoscintia a Maiestatiei Sale ces. regesci si apostolice intentionat'a convocare a congressului nostru pe timpulu amintitu, — Noi in conformitate cu dispusetiunile statutului organicu, cari reguléza tienerea congressului, convocamu, si prin acestea dechiaramu de convocatu congressulu ordinariu nationalu-bisericescu alu provinciei Nóstre metropolitane la biseric'a parochiala din cetatea Sibiiu, pe Duminec'a ce cade in 1/13 Octobre a. c.; totodata invitamu la acel'a pe Preasantiile Sale fratii episcopi diecesani precumu si pe alesii deputati congressuali, representanti, ai clerului si poporului din intrég'a provincia nóstra metropolitana; atragundu si astadata atentiunea respectiviloru la §§-ii 1, 2, 4 si 8 din regulamentulu afaceriloru interne congresuali. . ."

Despartiementulu XXI alu Associatiunei trans.

Comitetulu despartiamentului XXI alu „Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu" a tramisu catra toti domnii preoti din acestu despartiamentu o invitare, din care estragemu urmatoriele:

Prea stimate domnule! Precumu ve este binecunoscutu, pentru Sighisiór'a si tienutu se formá despartiamentulu XXI. Dorere, acestu despartiementu (de si acum a dou'a or'a infiintiatu in sensulu statuteloru aprobate), pana acumu abia e cunoscutu, poporului nostru, dupa nume. Caus'a principale a acestei impregiurari triste este fara indoiéla, miculu numeru de membri, ce Associatiunea are in aceste parti si greutatea (proventória de aci) de a formá agenturele comunale, ai caroru membri (conformu §. 23 din regul. med. spre ajung. scop. asoc.) au se fia celu puçinu membri ajutatori ai Asoc. Pentru a se delaturá acestu reu si a se póte formá agenturele amintite. in fia care comuna tienatória de acestu despartiementu, inainte de tote este neincungiuratu de lipsa a se castigá catu mai multi membri ai Asoc., déca nu fundatori ori ordinari, celu puçinu ajutatori (cari au a respunde numai cate 1 fl. la anu). Spre acestu scopu subscrisulu comitetu Te róga, a indemná pe poporu la partinirea acestei institutiuni salutarie si prin urmare, a face, cá catu mai multi se se inscria in list a alaturata, fia cá membri ordinari, fia cá ajutatori.

. . Si pana atunci te insciintiamu, ca adunarea cercuale a despartiamentului nostru se va tiené in Sighisior'a, la 25 Septembre st. n. a. c. a. m. la 10 óre, in localitatea scólei romane, si Te rogamu cu totu adinsulu se binevoiesci a luá parte in persóna la acesta adunare, dimpreuna cu toti aceia, cari se voru fi inscrisu in lista cá membri ai Assoc. Ve rogamu a participá la acesta adunare, cu atatu mai vertosu, ca-ci pe anulu venitoriu (Aug. 1879). Adunarea generale a Associatiunei se va tiené in Sighisior'a si este de a nóstra detorintia a ne ingrigí de bunu timpu si a staruí din tóte poterile nóstre, cá se fia si la noi primita cu demnitatea receruta. Asemenea vomu avé a ne consultá si asupra infiintiarei unei espositiuni de diverse obiecte produse de mana romanesca. Deci obiectele principale alo adunarei nóstre cercuale voru fi:

1. Consultare asupr'a mesureloru necessarie pentru inaintarea scopului Associatiunei. — 2. Consultare asupr'a charthiei comitetului centrale, in obiectulu infiintiarei unei espositiuni. — 3. Pregatirile necessarie pentru primirea adunarei generale a Assoc. pre anulu venitoriu. — 4. Alegerea unui membru alu comitetului desp., in loculu d-lui M. Branisce, care s'a departatu din acestu desp. — 5. Preliminarea speseloru pre a. urm. — 6. Defigerea locului pentru tienerea adunarei cerc. urm.

Cunoscut'a Dtale energia si zelulu doveditu la tóta ocasiunea pentru inaintarea poporului nostru, pe calea culturei, ne este deplina garantia ca nu vei lasá rogarea nostra neimplinita. Era despre poporulu nostru suntemu convinsi, ca pe langa tote greutatile si lipsele, ce indura, cari le cunóscemu si le suferimu si noi impreuna cu elu — totu-si va dá ascultare binevoitoriului Dtale graiu, si cu bucuria va pune denariulu seu pe altariulu culturei si alu literaturei nostre natiunale!

Din siedinti'a comitetului desp. XXI. alu Assoc. trne, tienuta in Sighisiór'a la 27 Augustu 1878.

Basiliu Cernea, act. — **Augustu Horsia**, direct.

Societatea academica romana.

Siedinti'a dela 1 Septembre. — Se comunica: 1. O scrisóre a preotului Ioanu Vatasianu din Transilvani'a, prin care tramite pentru bibliotec'a Societatiei o carte germana de veterinaria din 1598, cerendu pretiulu ei. — Se recomenda comissiunei pentru cercetarea bibliotecei si a colectiuniloru.

2. Trei volume din operile d-lui V. A. Urechia, donate bibliotecei. — Se primescu cu multiumire.

3. O adressa a d-lui D. Aug. Laurianu, prin care face cunoscutu, ca traductiunea din Cicerone, cu care a fostu insarcinatu de societate, nu a potutu s'o depuna si cere permissiunea a o face in anulu viitoriu. — Societatea aproba.

4. Patru volume din limb'a russesca oferite prin d. N. Cretiulescu, de d. Alecsandru Tischinine, membru mai multoru societatii sciintifice din Russi'a, pentru bibliotec'a societatiei, si anume: a) Economi'a rurala, de prof. Ludogovsky; b) Agricultur'a de prof. Stebout; c) Crescerea animaleloru domestice, de prof. Chernopiatof; d) Technologi'a rurala de d. Fadeef. — Aceste opere se primescu cu placere, recomendandu-se delegatiunei a'i comunicá multiumirile societatiei; e) O adressa a d-lui Al. Odobescu, prin care comunica, ca, dupa invitarea d-lui ministru alu instructiunei publice, depune la societatea 76 dosare, coprindiendu respunsurile date de invetiatorii satesci la cestionariulu archeologicu compusu de d-lui si comunicatu invetiatoriloru de catra ministeriu. — Se recomanda sectiunei istorice.

Siedinti'a dela 2 Septembre. — D. presiedinte I. Ghic'a comunica, ca o persóna de inalta consideratiune in tiéra a adusu la delegatiune unu pachetu, aretandu'i, ca in elu este testamentulu seu misticu, prin care dupa mórtea s'a donéza tóta averea s'a societatiei, si ca acelu actu se afla depusu in cass'a de feru a societatiei. — Societatea ia actu de acést'a.

D. Sturdz'a arata necessitatea ce este de a se colectioná la bibliotec'a societatiei cartile, diarielo si diferitele publicatiuni contimporane, cari potu se fia utile odata pentru istoria, si esprima desideratulu a se modiuloci se se faca o lege (prin corpurile legiuitóre), prin care se fia obligati toti tipografii si litografii a tramite atatu societatiei, catu si celoru doue biblioteci din Bucuresci si Iasi cate doue esemplare, cu portulu scutitu de timbru postalu. — Acestu desideratu este impartasitu de majoritatea membriloru societatiei.

D. presiedinte pune in vederea societatiei necessitatea de a avisá se fia asiediata intr'unu localu mai

comodu si mai respectabile, in vederea estensiunei, ce din anu in anu capetá lucrarile sale si a rolului importantu ce este chiamata a jocá institutiunea s'a; crede, ca ar' fi timpulu a profitá de buna vointia a guvernului si a cere cá se'i destineze unulu din locurile libere ce sunt la estremitatile palatului universitatiei, pe care se'si póta face o casa a s'a propria. . . D. Sturdz'a observa, ca aceste locuri n'ar' fi bine se se ocupe cu edificiuri, ca-ci ar' intunecá vederea incaperiloru ce sunt in dreptulu loru si astfeliu ar' aduce unu reu universitatiei, pe candu 'i-ar' face unu indouitu bine, déca acele locuri s'ar' acoperi cu plantatiuni, ce ar' serví cá ornamentu pentru capitala si totodata ca locu de agrementu pentru studentii dela facultati. . . D. Laurianu observa, ca inainte de tóte oata se cugetamu, ca o asemenea casa, facuta mai alesu in procsimitate cu universitatea, ar' costá spese, cari societatiei 'i-ar' fi imposibilu a le realisá; dér' d-lui crede, ca e mai bine se ceremu dela guvernu a ne face elu cu fondurile sale unu localu, mai alesu, ca prin statutele societatiei, confirmate de guvernu, se prevede, ca statulu trebuie se'i procure localulu.

D. Odobescu dice, ca facerea unui palatu pentru societatea academica n'ar' poté avé locu de catu pe unulu din capetele locului, pe care se afla gradin'a botanica, reu pusa astadi in façia cu universitatea. D-lui crede, ca stramutaudu-se gradin'a botanica in alta parte, s'ar' poté dá acestui locu o destinatiune mai estetica: la midiulocu, in loculu statuei lui Mihaiu-Bravulu, ar' fi loculu pentru column'a lui Trajanu, (care spera, ca patriotismulu romaniloru va aduce-o odata), ér' la estremitati s'ar' poté face de o parte palatulu academiei, ér' de alt'a unu palatu pentru bibliotec'a statului, care astadi este atatu de reu pusa si a ajunsu la atat'a strimtorare in catu nu se póte adauge si inavuti; ér' aceste doue edificie se fia intrunite printr'unu porticu circularu cu columne, in centrulu carui'a s'ar' inaltiá o logi'a séu peristylu monumentalu. Unu planu specialu ar' trebui se fia aprobatu printr'o lege. — Societatea aproba a se supune guvernului asemenea desiderate spre a le avé in vedere.

Dupa aceste, d. presiedinte arata, ca crede oportunu si timpulu favorabilu de a se midiuloci se se faca o asemenea lege, care se confirme institutiunea societatiei, cá institutu de statu. D. Laurianu crede ca e mai bine a nu se face incercari pentru acést'a. Dlui se teme ca din camera va esi o lege, care sa infirmo independenti'a actuala a societatiei; independentia, de care trebuie se fimu gelosi, si care singura 'i mantiene prestigiulu de astadi. D. Sionu intempina, ca nu e timpulu se avemu ingrijiri. Guvernulu si camerele liberale de astadi, dlui crede, ca voru admite legea cea mai generósa, care se asigure mai bine esistenti'a institutiunei nóstre si se'i confirme mai bine autonomi'a si prestigiulu. — Aceste observatiuni dau locu la o mai intinsa discutiune in sinulu societatiei, a careia majoritate, in cele din urma, decide, cá delegatiunea unita cu o comissiune compusa din dnii Babes, Laurianu si Sturdz'a se se ocupe de regularea acestei cestiuni.

D, Dim. Sturdz'a arata, ca la museulu de antichitati din Bucuresci se afla in mai multe esemplare o medalia batuta in anulu 1858, sub caimacami'a principelui Alex. Dim. Ghiz'a, in comemorarea reedificarei bisericei St. Dimitrie din Crajov'a si care e a se midiuloci la d. ministru de culte, ca se se dé unu esemplaru in auru, argintu si bronz, pentru completarea colectiunei societatiei. — Societatea aproba.

Revista literara.

Geografi'a Romaniei de Gh. Mihailescu, professoru de geografia si istoria la scól'a comerciala. Galati. Tipografi'a romana 1878. —

La tóte natiunile, chiaru si la cele mai culte si mai inaintate, se audu pe tóta diu'a plangeri asupra cartiloru de scóla, ca cele mai multe dintre ele nu sunt corespundiatórie nici in privinti'a metodica, nici in privinti'a didactica. Déca corpulu didacticu alu natiuniloru mai culte straine se plange, ca n'are manuale, care se corespundia tuturoru recerintieloru actuale, ce se dica corpulu didacticu romanu, caro n'are se faca multa alegere, ca in limb'a romana sunt fórte puçine manuale scolastice, ba in unele specialitati nici nu asista manuale pana astadi. In specialitatea geografica totu mai sunt manuale mai multe, decatu in alte specialitati, si mai cu séma manuale, care se tracteze specialu despre Romani'a libera sunt mai multe. Intre manualele ce s'au publicatu pana acuma despre statulu romanu, geografi'a presenta se póte numerá intre cele mai bune.

Studiulu geograficu, cumu dice autorulu, in prefaçia, se da in scólele nóstre intr'unu modu cu totulu necompletu si aprópe sterpu. Din studiulu geograficu, care e atatu de bogatu in materialu, o metoda stangace a facutu unu catalogu de nume, pe care'lu recitéza scolarii pe dinafara, fora a intielege nici scopulu, nici utilitatea loru. Tóte manualele facu cunoscutu in genere numai façi'a fisica a tierii si unele impartiri administrative, ér' restulu remane dupa mine la o parte. Mai incolo dice autorulu, cá s'a silitu se puna studiulu geografiei pe acelu nivelu, cá la celelalte state luminate si se alunge sterpiciunea, de care e acusatu studiulu geograficu.

Si intr'adeveru autorulu acestui manualu s'a silitu se dé despre tóte partile organismului statului romanu o icóna catu mai corespundiatórie cu actualitatea, tractandu despre geografi'a fisica administrativa si economica a statului romanu. In tóte trei directiunile capeta scolariulu cunoscintie binisioru clare si lamurite. Numai catu si acestu manualu ca tóte lucrurile omenesci din lumea acést'a pe lenga partile sale bune 'si are si partile sale slabe. Asia numai decatu la privirea generala, dupa ce a aretatu ce fisionomia are pamentulu Romaniei, intre care grade este situatu, numai decatu se fi aretatu marginile naturale si se fi spusu, cu care tieri se marginesce din tóte partile. Apoi dupa aceea se fi disu, ca geografi'a Romaniei se imparte in fisica, politica si economica, si nimicu mai multu. Totu resumatulu acela de date n'are locu in privirea generala, ba chiaru titlulu nui corespundietoriu, ca se potea dice notiuni preliminarie séu introducere. — Chiaru tienendu titlulu actualu inca nu erá de lipsa se faca atata vorba, ci se fi datu unu resumatu claru si precisu din tóte trei partile constitutive ale statului romanu, si apoi potea trece iute la pertractarea partiloru singuratice. Autorulu are o gresiéla capitala, ca-i place in multe locuri se vorbésca multu si intr'o limba poetica, pe candu lucrulu 'lu poté dice cu cateva cuvinte si inca cu multu mai bine si mai precisu, fora de a fi pateticu. Ar' fi fostu cu multu mai bine, déca erá mai sistematicu si ar' fi impartitu cartea in paragrafe scurte si cu titule mai precise, ca atunci scolariulu si-ar' fi potutu capetá o icóna mai via si mai destincta despre fiecare parte. Pe lenga acestea scaderi geografi'a din cestiune mai are si aceea, ca amestéca mesurile noue cu cele vechi, ba ici colea s'au stracuratu intrensa si unele neesactitati istorice. Asia dice la pag. 17, ca grecii numescu Dunarea Ister, ér' romanii Danubium, ceea ce nu-i adeveratu, ca partea Dunarii dela Cataracte pana la gura o numeau atatu grecii catu si romanii Ister, si dela cataracte pana la isvoru o numeau amendoue poporale antice Danubius si nu Danubium. De unde scie domnulu autoru, ca Ararus alu parintelui istoriei este Siretu séu Siretiu? Audit'ai domnule Hasdeu, vin'o si invétia dela d-lu autoru geografia antica, ca-ci d-t'a, pe lenga tóta munc'a titanica n'ai potutu desmormentá numele antice geografice ale apeloru din partea resariténa a Romaniei! Autorulu face multe gresieli gramaticale, lasandu prepositiunile la numerale pretutindenea, pr. vedre vinu in locu de: vedre de vinu si alte multe. Apoi intrebuintiéza neologisme neertate, cumu fructisare p. 3 pro „fructificare". Moldava pro „Moldov'a", p. 3 inteliginti'a dér' in locu de numai inteliginti'a; buchete de artiani si stegari pro „tufe de artiari si stegiari"; p. 11 geruri tari pro „geruri mari"; p. 28 unia in locu de „uni", p. cuceriti in locu de „invinsi séu biruiti"; p. 29 contra protestarei in locu de „in contra protestarii"; p. 30 mencionaramu in locu de „mentionaramu". déca au romanitu cuventulu latinescu se fi disu minciunaramu, in locu de amintiramu, séu comemoraramu, séu pomeniramu; p. 32 limb'a romaniloru face parte din famili'a séu gintea latina in locu de „limb'a romaniloru face parte din famili'a limbeloru romanice".

La rubric'a: „Institutiile Romaniloru" face nesce deductiuni despre institutiunile romaniloru, cari nu potu se fi decursu asia dupa cumu le desfasiura autorulu. Ceva adeveru istoricu este in acelea deductiuni, déra apoi nui permisu nici unui invetiatoriu, cá lucruri indoiése, se le dé dreptu adeveruri istorice, lamurite. Inprivinti'a institutiuniloru romaniloru, cumu s'au desvoltatu acelea dupa Aurelianu, inca pana acuma nu e lucrulu lamuritu si descurcatu.

Bine tractata este administrarea Romaniei si mai cu séma sfera de activitate a diferiteloru ministerii. Vechile cetati si locurile istorice ale Romaniei inca sunt destulu de bine tractate, cu tóte ca si in privinti'a acesta sunt multe lucruri de desbatutu si de lamuritu. Dupa ce au pertractatu Romani'a in privintia fisica, politica si economica, apoi adauge unu capitulu: Unde mai sunt romani? Acestu capitulu tractéza pe scurtu despre Transilvani'a, Temesian'a, Crisian'a, Maramuresiu, Bucovin'a Basarabi'a, Dobrogea, cu tóte partile ei, atinge in trécatu, ca mai sunt romani si prin Macedoni'a, Serbi'a, Albani'a si pe langa marea adriatica punendu numerulu romaniloru la 10—12 milióne.

Manualulu acesta cu tóte scaderile memorate este unu manualu bunu si recomandabilu tuturoru invetiatoriloru si professoriloru si dela scólele nóstre. Speramu ca la a dou'a editiune, care dorimu se-o aiba cartea catu mai curendu, autorulu va cautá a elimina din manualulu seu tóte cestiunile controversate, lasandu se vorbésca numai datele esacte.

Program'a

festivitatiei, ce se va arangiá de comitetulu alesu spre scopulu acest'a in Brasiovu la **22 Septembre 1878** pe loculu celu liberu dela pórt'a scheiloru in folosulu ranitiloru nostri luptatori, precumu si alu veduveloru si orfaniloru celoru cadiuti.

1. La 8 óre diminétia, precumu si la 1 óra dupa prandiu piusióre voru vesti inceputulu festivitatii. Pana la $1^1/_2$ óra pléca la loculu festivitatii capelele musicale, reuniunile musicale, corporatiunile etc. etc.
2. Dela $1^1/_2$ pana la 3 óre: esercitiu alu pompieriloru voluntari la scolile romanesci, insoçitu de music'a c. r. militara si dupa finirea esercitiului pornire solemna.
3. Dela 3 pana la 4 óre concertu alu capelei cetatienesci in curtea gimnasticei si dupa inchieiarea concertului jocu sub ceriulu liberu.
4. Intr'aceea voru cantá music'a c. r. militara si reuniunile musicale din locu deadrepta promenadei, i. e. pe loculu celu liberu dinaintea casei de dare la tienta, parte laolalta, parte alternandu.
5. Totu asemenea incependu dela 4 óre jocu dinaintea scólei romanesci in 2 locuri separate, unde va cantá music'a neurusticiloru (tiganiloru).

Bilete se capeta in 22 Septembre dela 9 óre demanetia la cele 3 classe din pregiurulu sfatului si dela 12 incependu la tóte intrarile locului inchisu pentru festivitate.

Pretiulu unui biletu pe intregu tienutulu de festivitate este **50 cr.**, pe loculu inchisu inaintea scólei romanesci pana in uliti'a mare, uliti'a scheiloru si pórt'a dela tèrgulu cailoru **20 cr.**

Totu omulu este rogatu, se si lipésca biletulu pe partea drépta a peptului, cá se se véda, si selu pórte acolo in totu decursulu festivitatii.

Membrii comitetului se voru cunósce pe legaturile cele albe cu crucea rosia, ce le voru purta la mani.

Observatiune: In casu déca tempulu ar' fi nefavorabilu, diu'a pentru tienerea festivitatii se va face cunoscuta prin 6 puscaturi de piusióre demanétia la 7 óre si 6 la 1 óra dupa prandiu.

Provocare.

P. T. familie si domni, cari dorescu a participá la adunarea societatii pentru fondu de teatru romanu, ce estuanu se va tiené in 10 si 11 Octobre c. n. in Alba-Iulia, sunt prin acést'a rogati, cá pentru ca comitetulu arangiatoriu se se póta pe deplinu ingrigi de primirea si incuartirarea tuturoru óspetiloru, se binevoiésca in privintia acésta a se insinuá pana in 4 Octobre c. n. la subscrisulu, aretandu pe catu se pote tempulu sosirei in Alb'a Iuli'a si deosebitu numerulu membriloru familiei.

Din siedinti'a comitetului arangiatoriu tienuta in 16 Septembre c. n. in Alb'a-Iuli'a.

Mihaiu Cirlea,
secretariu.

Programa festiva

a adunarii societatii pentru fondu de teatru romanu ce se va tiené estu anu in 10 si 11 Octobre c. n. in Alb'a-Iuli'a.

1. In 9 precumu si 10 Octobre primirea si incuartirarea óspetiloru.
2. In 9 Octobre sér'a convenire in promenad'a orasiului si cina comuna in chiosculu de acolo.
3. In 10 Octobre inainte de amédiu la 10 óre pe lenga signalisare prin clopotulu celu mare deschiderea adunarii generale in biseric'a greco-orientale din orasiu.
4. Dupa inchieiarea primei siedintie a adunarii banchetu in chiosculu promenadii din orasiu.
5. Sér'a in 10 Octobre balu in localitatile chioscului promenadii din orasiu; intre pause „Calusieriulu" si „Batuta", jocata de 12 teneri romani; incatu va reusi, ca 12 dame romane se se costumeze in diferite 12 costumuri romane provinciale, balulu se va incepe cu „Hora", jocata de „Calusiari" si damele costumate.
6. In 11 Octobre inainte de amédiu la 10 óre continuarea adunarii generale in supranumit'a biserica.
7. Dupa finirea siedintieloru adunarii si dupa prandiuri familiarie la 4 óre dupa amédiu escursiune generala la gradin'a episcopala asia numita „La lumea noua", dupa impregiurari cercetarea raritatiloru din fortarétia.

Din siedinti'a comitetului arangiatoriu, tienuta in 16 Septembre c. n. in Alb'a-Iuli'a.

Mihaiu Cirlea,
secretariu.

Diverse.

(Concertu de binefacere.) Reuniunea de cantari sasésca din Brasiovu va arangiá in cursulu lunei venitórie unu concertu in favorulu ranitiloru si a familieloru mobilisatiloru, la care se va esecutá o programa alésa si interessanta. Atragemu si noi atentiunea publica asupra acestui concertu, a careia programa se va face cunoscuta mai tardiu.

(Soldati bolnavi.) Unu telegramu alu lui „Pester Lloyd" din Agram anuntia dela 18 Septembre, ca intr'o septeman'a au trecutu pe acolo nu mai puçinu cá 2232 bolnavi si raniti. — Spitalele din Budapest'a sunt pline cu bolnavi. In 18 Sept. au sositu in Pest'a pe calea ferata de sudu 128 bolnavi de pe campulu de resbelu,

cari dormira o nópte in spitalulu garnisónei si fura transportati apoi cu drumulu de feru la Iglo. In sér'a acelei dile se asteptá sosirea unui trenu cu 120 soldati bolnavi dela armat'a de ocupatiune. Comandantulu generalu br. Edelsheim-Gyulai a inspectatu spitalele in 19 l. c. In spitalele militare de pe tiermulu stangu alu Dunarei sunt vreo 1400 soldati bolnavi.

(Din Romani'a.) Cetimu in „Romanulu": „Aflamu, ca pentru punerea in lucrare a voturiloru solemne, date de representatiunea nationala, voturi ce sunt acumu in acordu si cu decisiunile congressului dela Berlinu relative la independinti'a Romaniei, Mari'a S'a Domnitoriulu in urm'a unei inchiaieri a consiliului de ministri, va luá titlulu oficialu de Alteti'a Regala. In acelasi timpu fiindu-ca agentiele oficióse, ce le aveamu pana acumu in strainetate, se transforma prin faptulu independintiei in legatiuni oficiale, guvernulu a si luatu decisiunea de a numi ministri plenipotentiari deocamdata la Parisu, la Vien'a si la Berlinu. Actualii agenti diplomatici, d-nii Callimaki Catargi, Ioanu Balaceanu si Varnavu Liteanu, voru fi dér' numiti ministri plenipotentiari, fie-care in capital'a, unde au representatu si pana astadi tiér'a.

(Inca o „reforma" militara.) Se scrie, ca ministrulu de resbelu are de cugetu a cassá in anulu viitoriu pantalonii strimti ai soldatiloru din regimentele ungare. Pantalonii strimti sunt fórte incomodi la marsiuri, vér'a tienu pré caldu si in tienuturi muntóse, cumu se aréta in resbelulu de façia, impedeca pe soldati in tóte miscarile loru. Din causele acestea la liferatiele viitórie nu se voru mai comandá pantalonii unguresci. Bakasii voru primi pentru aceea, pantaloni polonesi cá dragonii, cu aceeasi diferintia, ca pantalonii loru voru fi vineti nu rosii si ca voru avé sinóre. Primulu pasu pentru esecutarea acestei mesuri se facù deja atunci, candu regimentele unguresci capetara in locu de opinci (bakancs) cisme; ca-ci pantalonii polonesi se potrivescu numai in cisme.

(O espositiune agronomica si industriara in Bistritia) Acést'a va avé locu in timpulu dela 6 pana la 10 Octobre a. c. inclusivu, comitetulu espositiunei a denumitu deja jurori pentru grupele industriare si s'a adresatu la reuniunea agronomica sasésca pentru cá acést'a se propuna jurori pentru grupele agronomice. — La interventiunea comitetului a concesu directiunea calei de feru ostice o moderare a pretiuriloru pentru acelea persóne, cari voru cercetá espositiunea din Bistritia, asia ca pentru cei ce voiescu a merge pe class'a III ajunge unu jumetate biletu de classa II si spre a calatori pe class'a II ajunge unu biletu de class'a III. Acestu scadiamentu are valóre dela 1—15 Octobre si este dependentu dela presentarea unei carte de ligitimatiune, pe care o póte capetá fiecare dela comitetului espositiunei tramitiendu-i numai o marca de 5 cr. pentru respunsu.

(Pretiurile victualieloru si calamitatea cu banii in Bosni'a.) Lui „P. N." i se scrie din Seraievo, ca acolo costa 1 chilogramu de slanina 2 fl. 40 cr., 1 chilogramu de unsóre totu atat'a. unu pundu de Salami 2 fl. o jumetate oc'a (cofa) de vinu 1 fl. In Seraievo este póte acuma cea mai mare scumpete intre tóte orasiele lumei. — Totu din Seraievo i se scrie lui „Közv.", ca este o mare confusiune a moneteloru in Bosni'a. Acolo se afla in comerciu tóte feliurile de monete de argintu si de arama noue si vechi din tóte statele asia, incatu nu poti cumpará nimicu fara se te lupti cu sute de monete feliurite. Cei mai buni bani sunt piastrii turcesci si monetele nóstre. Dér' argintulu are unu agio mare si cu banii nostri inca nu sunt in chiaru. Bosniacii se temu mai cu séma de cruceri de arama, pe cari nu-i potu distinge dintre alte monete de arama. Aceste giurstari sunt fórte triste pentru soldatu, care si cu banii in mana e in periculu a nu capetá nimicu. Cafeau'a négra e eftina si-o poti capetá si pe drumuri. Cafegiulu cu turbanulu in capu o prepara minunatu in 1—2 minute. O ceasca mica costa 5 cr. Pretiulu cafelei nu s'a urcatu, dér spirtuósele s'au suitu in pretiu infricosiatu. Cuartirulu generalu ar' voi se introduca unu scadiamentu de pretiuri, dér' se teme ca atunci soldatiloru le va merge si mai reu, ca-ci atunci se ar' retrage póte toti negustorasii.

(Relativu la spesele ocupatiunei scrie „N. fr. Presse": Dela 1 Iuniu pana la 15 Augustu armat'a de ocupatiune a fostu de 100,000 ómeni. Dela 15 Aug. pana la 15 Octobre se póte tacsá contingentulu ei cu 200,000 ómeni pe timpu de 45 de dile si 200,000 ómeni pe timpu de 60 de dile. Déca reducemu cifr'a ultima la 100,000 ómeni si déca socotimu 120 plus 45 dile de ocupatiune ajungemu la resultatulu, ca in timpulu acest'a se cheltuiescu 85 milióne florini. Socotindu astfeliu, vine pe di camu unu jumetatê milionu pentru 100,000 ómeni. Calcularea acést'a nu e autentica, dér' mai curêndu amu disu prea puçinu, decatu prea multu. Dela 15 Oct. pana la finele lui Decembre ne voru mai trebui pentru 200,000 ómeni 75 milióne florini. Adeveratu, ca spesele mobilisarei sunt acoperite deja, dér' cate nu mai sunt de facutu: drumuri de feru, siosele, poduri, tabere de barace, provisiunea de érna inca va costá multu. Fiecare di de ocupatiune o costa pe Austro-Ungari'a 1 milionu florini. Ast'a trece peste putint'a nóstra. Déca ocupatiunea nu se va poté duce la unu sfersitu catu mai grabnicu, atunci situatiunea financiaria a monarchiei trebuie se devina chiaru desperata.

(Inmormentarea lui Nobiling.) Mercuri sér'a in septeman'a trecuta merse unu amploiatu politianu la mam'a lui Nobiling si o insciintiá, ca inmormentarea fiiului ei se va face Joi diminéti'a la 6 óre, inse trebuie se se evite ori-ce svonu. Joi diminéti'a la 5 óre se adunara mam'a cu fiic'a s'a si cu cateva rudenii la cas'a de obductiune, de unde plecara impreuna la cimitiru. Aci nu erau, decatu numai cativa agenti politienesci imbracati in civilu. Carulu cu mortulu sosi scurtu dupa aceea singuru, cosciugulu fù scosu indata si bagatu in gropa, 'lu acoperira apoi cu pamentu asia cá se nu se cunósca, ca este unu mormentu. La 7 óre totulu erá gata si tóte persónele parasira cimitirulu. Mamei i s'a concesu de a pune mai tardiu o movila pe grópa, dér' nu'i este ertatu se puna nici cruce, nici tabla cu numele aceluia, care e ingropatu acolo. Mam'a plangea amarnicu.

(Legea lui Lynch.) Libertatea inca are periclele sale. In Americ'a esista o societate secreta, alu carei scopu e pedepsirea criminalistiloru prin o justitia sumaria intr'unu modu multu mai aspru de catu prescriu legile penale. Esecutorii acestei justitie secrete, numita legea lui Lynch, dela autorulu ei, punu man'a pe criminali, fia descoperiti de politie si acusati s'au nu; ér' déca criminalulu e deja in arestu, se introducu nóptea, in acelu arestu, alu i-au cu sila din manile pazitoriloru inchisorii si ducendu-'lu la loculu destinatu pentru esecutiune, criminalulu isi espiéza fapt'a prin spandiuratóre. Unu asemenea casu se intemplá de curendu in unulu din orasiele Americei de nordu. Unu strengaru, arestatu pentru crim'a de atentatu la pudóre, fù rapitu intr'o nópte din arestu, dupa ce se retrasera pazitorii armati, cari supraveghiara inchisórea vreo trei nopti dea rêndulu. In diu'a urmatória se afla afara de orasiu o fune inodata de unu arboru si in giuru urme dese de cai. Criminalulu scapase cu fug'a si cadiù din nou sub paz'a autoritatii. „Rom. Lib."

(Furtu de giuvaeruri.) Sunt cateva dile, unu individu sosi in Iasi. Verst'a lui parea cá de 45—50 ani, balanu la façia si incependu a incarunti, bine imbracatu, cu manieri placute si vorbindu mai multe limbi. Elu luà in chirie de la dn'a Aghiropolu, strad'a russésca, doua camere. Aceste incaperi comunicau prin o usia cu alta camera. Necunoscutulu chiriasiu asiedià unu dulapu mare in dreptulu usiei, in fundulu acestui dulapu facù o spartura, pe care o mascà lipindu-o cu hartia in culórea dulapului. Mercurea trecuta individulu nostru intrà in magazi'a dlui Nathanson giuvaeriu, strad'a Lapusinénu si targui obiecte pentru sum'a de 70 galbini, apoi propuse se 'i se dé unu baiatu, care se 'i duca lucrurile cumperate acasa si se 'i platésca totodata. Sosindu la elu, cumperatorulu elegantu, dupa ce mai privi odata cu amanuntime cuthiile cu giuvaeruri, deschise dulapulu, le puse inauntru si scóse o cuthiia de cartonu sigilata spuindu baiatului, ca in ea se afla moneda de hartia in valóre de atata. . . lasà cuthi'a pe mésa inaintea baiatului si 'i dice ca nu 'i ajunge vr'o 200 franci, dér' ca baiatulu se astepte pana ce elu va aduce din camer'a de alaturea sum'a spre a 'i achitá. Esindu apoi din camera unde asteptá baiatulu, furulu trece in camer'a vecina, deschide incetisioru usi'a, sparge harti'a, ia giuvaerurile si se face nevediutu.

Anunciu bibliograficu.

A esitu de sub tiparîu si se afla de vendiare in librari'a lui H. Zeidner in Brasiovu:

„Chemi'a anorganica" lucrata pe bas'a teoriiloru mai noue si intocmita pentru scólele medie de Iulianu Filipesculu, prof. la scólele centrale rom. gr.-or. in Brasiovu. — Pretiulu 1 fl. 20 cr. v. a. Pentru Romani'a 3 lei noui.

Publicatiune.

Se aduce la publica cunoscintia, ca la 14 Octobre a. c. la 9 óre a m. se va tiené in sal'a magistratuala a Turdii licitatiune publica pentru esarendarea dreptului de carcimaritu a cetatianiloru ingremiati, pe 3 ani dupa olalta, incependu dela 1-a Ianuariu 1879.

Pretiulu esclamarii anualu e 8300 fl, v. a., dela care voitorii de-a licitá au a depune 10% cá vadiu.

Oferte sigilate inainte de actulu licitarii se primescu.

Conditiunile de licitatiune se potu vedé in órele oficiose la magistratulu orasiului.

Turd'a, in 10 Septembre 1878. 2—3

Dionisiu Veress, presiedinte.
Béla Rédiger, notariu.

Nr. 19 ex 1878. 3—3

Concursu.

Statiunea de docente din comun'a gr.-cat. Borgo-Muresieni, vicariatului Rodnei, devenindu vacante, prin acést'a se escrie concursu pentru ocuparea ei.

Emolumintele sunt urmatóriele:

1. cuartiru liberu,
2. salariu ficsatu 160 fl. v. a.,
3. 12 orgi lemne, din cari este a se incaldi si scól'a,
4. gradina de pomaritu in marime de 850□°,
5. o gradina de aratu in marime de 930□°.

Doritorii de a dobêndi acést'a statiune au a asterne suplicele loru documentate conformu legei pana in **30 Septembre a. c.** st. n. subscrisului presidiu alu senatului scolariu.

Borgo-Muresieni, 1 Septembre 1878.

Senatulu scolariu gr.-cat.

Ioane C. Timariu, presiedintele sen. scol.

Pretiurile piatiei

in 20 Septembre n. 1878.

Hectolitre.		fl. cr.	Hectolitre.	fl. cr.
Granu	fruntea . .	6 80	Mazerea	7 80
	midiulocu . .	6.30	Lintea	9 30
	de diosu . .	5.—	Fasolea	6 10
Mestecatu		4.70	Cartofi	1 70
Secara	fromósa . .	4.30	Sementia de inu . .	9 60
	de midiulocu	3.70	1 Chilo.	fl. cr.
Ordiulu	frumosu . .	3 80	Carne de vita . .	—.40
	de midiulocu	3.70	„ de rimatoriu .	—.48
Ovesulu	frumosu . .	2.20	„ de berbece .	—.28
	de midiulocu	2 10	100 Chile.	fl. cr.
Porumbulu		5.20	Seu de vita prospetu .	36.—
Meiu		6.90	„ „ „ topitu	40.—
Hrisca		—.—		

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 20 Septembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	60.60	Oblig. rurali ungare .	72.75
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	62.40	„ „ Banat-Timis.	76.75
Losurile din 1860 .	110 75	„ „ transilvane .	—.—
Actiunile bancei nation.	794.—	„ „ croato-slav.	75 75
„ instit. de creditu	231.75	Argintulu in marfuri .	100.15
Londr'a, 3 luni. .	117.—	Galbini imperatesci .	5.61
		Napoleond'ori . . .	9.36½
		Marci 100 imp. germ. .	57.75

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.